ਏ ਕਹਿਕਸ਼ਾਨ ਕੌਸਰ @ ਸੋਨਮ & ਓਆਰਐਸ.

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ ਆਫ ਬਿਹਾਰ & ਓਆਰਐਸ.

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 195)

08 ਫਰਵਰੀ, 2022

ਆਈ.ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860: ਐਸ.498-ਏ – ਸਾਸ-ਸੁਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ – ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 'ਏ1 ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ' – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ – ਦੋਸ਼ ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬਸ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀਆਂ ਝੜਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਜਾਈਨਾ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨਿਆਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ, ਆਮ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬਸ ਦੋਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਿਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਜਾਈਨਾ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਦਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਸ-ਸੁਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਆਹਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਘਰਸਣ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਿੱਜੀ ਸਕੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ 498ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹਿਕ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਵਧਦੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ।

ਦੋਸ਼ੀ. ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਸ-

ਸੁਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਂਹ ਨਾ ਵਧਣ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ"। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 472; ਅਰਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2014) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 273 : [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1128; ਪ੍ਰੀਤੀ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2010) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 667 : [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1168; ਗੀਤਾ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 741: [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641; ਕੇ. ਸੁਬਾ ਰਾਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਤੇਲੰਗਾਨਾ (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 452 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1: [2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 713; ਸੋਸ਼ਲ ਐਕਸ਼ਨ ਫੋਰਮ ਫਾਰ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 443 : [2018] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 119; ਰਾਜੇਸ਼ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 259 : [1999] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 930 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 713 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2018] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 19 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1993] 3 ਐਸਸੀਆਰ 930 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ472 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 128 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1168 ਪੈਰਾ 15 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 641 ਪੈਰਾ 16 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ452 ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 195 ਦਾ 2022.

ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 13.11.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1492 ਦਾ 2019.

ਸਮਰਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਸਮੀਰ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਹਰਸ਼ ਨਹੁਸ਼ ਬੁੰਦੇਲਾ, ਕੁਮਾਰ ਮਿਲਿੰਦ, ਸ਼ਗੁਨ ਰੁਹਿਲ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੈਟੀਆਲ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 13.11.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1492 ਦਾ 2019 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸਨੂੰ 'ਸੀਆਰਪੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸਨੂੰ 'ਆਈਪੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323, 379, 504, 498ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 248/2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 01.04.2019 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਮੈਟਰਿਕਸ

3. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਇੱਥੇ) ਤਰੰਨੁਮ ਅਖਤਰ @ ਸੋਨੀ, ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਨਾਲ 08.11.17 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਹਨ। 19.02.17 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰਨੀਆ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਹੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਨੀਆ ਦੀ ਉਪ ਮੰਡਲ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਲੜ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਰਾਮ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 498ਏ, 323 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਗਈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅੰਤਤਃ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਇੱਥੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ।

4 ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 01.04.19 ਨੂੰ, ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323, 379, 454, 498ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਹੇਜ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਰਭਾਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜਬਰਨ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

5 ਪੀੜਤ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਭਾਣਜੀ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1), ਸਾਸ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2), ਨਣਦ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3), ਅਤੇ ਜੀਜਾ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4) ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ

6 ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 2017 ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੜ ਨਿਆਂਕਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਸਨ। ਹੋਰ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੱਸ-ਸੁਰਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਤਦਰੱਥ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਫੋਰਮ ਲਈ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"4. ਧਾਰਾ 498-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਬਾਰੇ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-"

"ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ

ਦੀ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਾ 498ਏ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਹੇਜ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਿਰਛੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤੀ ਗਈ ਬਦਨਾਮੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਵਰੇਜ ਦੁੱਖ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀ ਉਪਾਯ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਹਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੱਭੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।"

ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ – ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

8. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 2019 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਰਾਮ ਨੇ ਪੁਰਨਿਆ ਦੇ ਲੜ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਅੱਗੇ ਦਹੇਜ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਬਾਵਜੂਦ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੇ, ਦਹੇਜ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਰਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜੋ 01.04.19 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸਵਤੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਤਾਰੀਖ 11.12.17 ਦੇ ਦੁਹਰਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਸੱਚਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ – ਸ਼ਿਕਾਇਤੀ ਪਤਨੀ

9. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਸੱਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਰਾਮ (@ਸਿਕੰਦਰ) ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਹੋਰ, ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਸ-ਸਸੁਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਚਾਰ ਬਚਾਅ◌ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੇ ਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ

ਹਨ, ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ 01.04.19 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਹੋਰ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਹੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੋਰ, ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਸ-ਸਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਪਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਐਸ. 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, **ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਜਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ & ਓਰਸ**, ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕ੍ਰਿਤ, ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ

11. **ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਸ-ਸਸੁਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਆਮ ਓਮਨੀਬਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹਨ?**

12. ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਸ-ਸਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਕਿ ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਰਗੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਿੱਜੀ ਸਕੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ 498ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

13 **ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ., ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:**

"14 ਧਾਰਾ 498-ਏ ਨੂੰ ਸਟੈਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨੀਯ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰੂਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕਰੂਰਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਔਰਤ

ਦੀ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਜਾਂ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ 46 ਦੇ 1983 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੈ। 'ਕਰੂਰਤਾ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ (ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ) ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਲੇਖਿਤ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡਸ ਬਿਊਰੋ ਤੋਂ ਕੁਝ ਅੰਕੜੇ ਲੈ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸੁਲਝਾਅ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

14 ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨਾਬਦ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ., ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"4 ਹਾਲ ਦੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 498-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 498-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਦਿਗਧ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਰਾਜ਼ ਪਤਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਢਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਏ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਗੁਪਤਾ & ਅਨੁ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ & ਅਨੁ., ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"32. ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਧਾਰਾ 498A ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ, ਗਰਮ ਖੂਨੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਯੋਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਿਰਛੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਦਹੇਜ਼ ਹਰਾਸਾਨੀ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਵੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

33. ਬਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਜਾਂ ਢਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤਿਰੇਕਤ ਸੰਸਕਰਣ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਹਨ। ਇੱਕ ਨੇਕ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇਕ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 498A ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਵਾਲੇ ਹੱਲ ਵੱਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇ। ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਬਣੇ।

34. ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਲਈ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹਰਾਸਾਨੀ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

35 ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਵੀ ਅਸਾਮਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਸਲ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਚੌਕਸ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪੀੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਾਰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

36 ਤਜਰਬਾ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ, ਤਿੱਖਾ ਅਤੇ ਕੜਵਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਜੁਲ ਕੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸਰਾਸਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਪੀੜਾਦਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

16 ਗੀਤਾ ਮਹਿਰੋਤਰਾ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"21. ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਜੀ.ਵੀ. ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਐਚ.ਵੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ & ਅਨਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ (2000) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ:

"ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਸਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਹ ..." ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਸਕਣ। ਪਰ ਛੋਟੀਆਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕ ਉੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਕਸਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਸੁਲਹ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਲਝਾਉ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਬੇਘਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜੋ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਮਨਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਣ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ "ਨੌਜਵਾਨ" ਦਿਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਆ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰ

17. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਕੇ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸੂਬਾ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ-

“6. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਹੇਜ਼ ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲੀਅਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ।”

18. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 498A ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਵਧਦੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਸ-ਸੁਸਰ ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਉਂ ਨਾ ਵਧਣ ਲਈ।

19. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, 01.04.19 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ‘ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।’

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ

ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬਸ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਛੋਟੀਆਂ ਝੜਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਚੂੰਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਆਮ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

20 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਿਛਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਾਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਭਾਵ, ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 2019 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਰਾਮ ਨੇ ਪੁਰਨਿਆ ਦੇ ਲੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਆਂਕ ਅੱਗੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਾਜ ਲਈ ਹਰਾਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹਰਾਸਮੈਂਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਰਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਮਿਤੀ 01.04.19, ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸਵਤੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਮਿਤੀ 11.12.17 ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

21 ਇੱਥੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੋ ਸਵਤੰਤਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਵਾਬੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਸ-ਸੁਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਸ-ਸੁਸਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

22 ਇਸ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਵ, ਆਮ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬਸ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਬਰੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮ ਵੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਹੌਸਲਾਅਫਜ਼ਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 13.11.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323, 379, 354A, 498A ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 248 ਆਫ 2019 ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

24. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate